

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per
Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum,
quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia
Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 450. Quæ res oppignorari non possint.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

qui potior. Simplex hypotheca est, cui tale privilegium praelationis annexum non est. Lauterb. §. 36. eum Bachov.

§. Est denique & alia species pignoris, quam pignus antichreticum vocant AA. Dum nimirum creditori jus re oppignorata utendi pro usura aris alieni, donec illud solvatur à debitore expresse vel tacite concessum. Lauterb. *loc. cit.* §. 37. de quo in l. 11. §. 1. ff. h. t. & l. 17. de usura. & nos inferius.

Quaest. 449. Quenam res oppignorari possint?

REsp. in genere. Pignori & hypothecae subijci possunt res omnes, quae sunt in bonis debitoris, & alienari, vel ut alii, vendi possunt ab eo. Struv. *in ff. l. 20. tit. 3. th. 17.* cum communi, sub exceptione tamen ponenda *quæst. post hanc 2.* Unde in specie oppignorari possunt res etiam incorporeae, ut sunt actiones & jura, utpote quae nomine bonorum significatione naturali veniunt, & in bonis nostris esse dicuntur. De Lugo, *de f. & f. d. 31. f. 2. num. 26.* Merlin. *de pign. l. 2. tit. 1. qu. 29. à num. 1.* Lauterb. *in ff. de pign. §. 22.* cum communi v. g. usufructus. De Lugo (idem dicens de emphyteusi. Quamvis de bonis emphyteuticis, quantum est de jure communi id neget cum aliis Reiffenst. *h. t. num. 14.*) Lauterb. *LL. cit.* Merlin. *loc. cit. quæst. 3. à num. 5.* quod quidem intelligi nequit de usufructu, quatenus est jus personale, utpote quod sicut alienari nequit, ita nec oppignorari. Sed intelligendum, de eo, quatenus jus reale infert, seu commoditatem percipiendi fructus. Qualiter acceptum usufructum oppignorari posse nil verat, sive consideretur ut constituendus, sive ut constitutus, vel, ut alii eum Wesenbec. *ad ff. de usufr. num. 4.* loquuntur: sive consideretur ut causalis, sive ut formalis. Nam primo modo potest debitor habens plenam rei proprietatem, creditori suo permittere, ut fundo suo utatur & fruatur, & ita usufructum loco pignoris habeat, computando fructus in fortem. Secundo modo potest quoque debitor usufructuarius, seu quocumque modo habens jus illud reale utendi fruendi jam constitutum sibi loco pignoris concedere creditori suo. In quo casu debitor non praedjudicat domino seu proprietario, à quo ipse habet hoc jus; cum pignus illud non duret diutius apud creditorem, quam jus debitoris oppignorantis illud, sed hoc resolutio, resolvitur & jus creditoris, quod in eo tanquam pignore habet. Ita Muller. *in Struv. ad ff. qua res pignori. th. 17. lit. o.* singula stabiliens textibus juris. Item oppignorari potest jurisdictio (intellige temporalis) cum sit non tantum alienabilis, sed & vendibilis. Lugo. Lauterb. *LL. cit.* Merlin. *loc. cit. qu. 29. n. 8.* item census. Muller. Lauterb. *LL. cit.* Item nomina debitoris, seu ea, quae illi debentur ab alio; dum nimirum quis creditori suo titulo pignoris dat jus sui crediti ut debiti sibi ab alio. De Lugo, *loc. cit.* Struv. *loc. cit. lit. o.* Muller. *ibidem.* Reiffenst. *h. t. num. 40.* in quo tamen casu primus debitor monitus à secundo creditore, non potest solvere primo creditore; cum secundus habeat jus, ut debitore secundo non solvente, exigat debitum à primo debitore, ut sibi compenset, & quod superest, reddat suo debitori; ita de Lugo. Sed neque obstat his communis regula: debitor debitoris mei meus debitor non est, nullaque mihi regulariter contra illum competit actio, ut fuscè probat Muller. *ad Struv. in ff. qua res pignori. th. 18. lit. v.* Nam dicta regula inter alias hanc patitur exceptionem: nisi creditor cre-

ditoris sit hypothecarius, sive nisi debitor meus sit creditor istius tertii, habeatque illum sibi obligatum ratione debiti; tunc enim creditor meus ratione dicti debiti in pignus à me accepti habet actionem contra illum debitorem meum & in debitum seu nomen, non quidem directam sed utilem juxta l. 4. C. qua res pignori. & l. 7. C. de hered. vel act. vend. Ne si creditor meus contra illum debitorem meum sibi jam obligatum agere non posset, oppignoratio illa fuisset frustranea; dum tamen constat ex *cit. l. 7.* nomina oppignorari posse, intellige utiliter. An verò dicta actio utilis sit in rem seu hypothecaria, num in personam, convertitur valde inter AA. ut videre est apud Muller. *loc. cit. lit. p.* rationes pro utraque parte afferentem & admodum fuscè deducentem. Porrò quid ex hac actione utili consequatur creditor primus, vide apud eundem *loc. cit.* Item pignus ipsum à debitore acceptum à creditore, rursus oppignorari ab hoc potest alteri. De Lugo, Struv. Muller. *LL. cit. l. 1. C. si pignus pignori.* Ita tamen, ut cesset hoc ipso hac secunda oppignoratio, debitore primo creditori suum debitum solvente. De Lugo *loc. cit.* ubi tamen à creditore debitore incio pignus rursus alteri oppignoratum, debitor id rescians contra tertium illum possessorem pignoratitia actione agere non potest, quantum est de Jure civili, l. 27. de pignorat. act. Secus est de Jure canonico, c. cum contra. de pignor. vi cujus adhuc agere potest contra tertium illum possessorem, nimirum ad restituendum sibi pignus, debito primo suo creditori soluto. Quod idem adhuc poterit non obstantè Jure civili, ubi ab initio pactus cum creditore suo, ne se incio pignus rursus oppignoret alteri. Muller. *cit. thes. 17. lit. o.* competit tamen etiam secundo creditori actio adversus debitorem, ut vel debitum statim solvat, vel pignus aliud aequè bonum substituat. Arg. l. 13. ff. qua res pignori. Denique, quòd bona quoque futura in pignus assignari possunt, dictum est *quæst. praeced.*

Quaest. 450. Quae res oppignorari non possint?

REsp. in genere. Oppignorari nequeunt, quae vel absolute vel in favorem certarum personarum alienari prohibentur, l. 1. §. eam rem. ff. qua res pign. oblig. non poss. l. ult. C. de reb. non alien. junctà Gl. v. hypothecam. de Lugo *loc. cit. num. 27.* Pirh. *h. t. num. 11.* cum communi. Ex ea ratione, quòd oppignoratio sit quaedam species alienationis latè sumptae, & veluti via ad venditionem; dum debitore existente in mora aut impotentia redimendi pignus, creditor illud distrahere potest. Sic itaque primò oppignorari nequit homo liber. De Lugo *num. 28.* Pirh. *h. t. num. 13.* cum communi juxta c. 2. h. t. ubi dicitur, quòd homo liber pro debito detineri (intellige loco pignoris) non possit, etsi res aliae defecerint, quae pro debito addici possent, & l. obses. C. de oblig. & act. l. qui filios. C. qua res pign. Auth. ut nulli Jud. §. quia verò. c. 7. novell. 134. ubi etiam poena adjicitur: quòd ubi quis in hoc deliquerit, non tantum debito cadat, sed insuper tantundem pecuniae solvat taliter re-tento, aut etiam à parentibus in pignus dato. Nichilominus varias hujus limitationes seu casus, in quibus homo liber propter debitum pignoris loco detineri potest, vide apud Pirh. *h. t. num. 14.* qualem etiam affert hanc. De Lugo, l. c. nisi captus se ipsum det in pignus alteri solventi pretium redemptionis, donec ei pretium restituat vel serviendo satisfaciatur. De Lugo, *loc. cit.* cum etiam, ut idem

idem cum Molin. *d. 530.* lege aliqua debitor, qui solvere nequit, obligari possit ad servendum creditori, donec pro debito satisfaciatur. Uti etiam homo liber dari potest obses in causa belli, ut stetur pactis; quibus tamen violatis sine ejus culpa occidi, mutuari aut verberari nequit, sed ad summum bonis spoliari & detineri, ac servus fieri, si Christianus non est. De Lugo, *loc. cit.* Secundo Jus patronatus in pignus dari nequit. De Lugo, *l. c.* Merlin. *de pign. cit. l. 1. q. 2. n. 2.* & cum eo Lauterb. *l. c. §. 22.* cum communi. Eò quòd licet in bonis esse dicatur, non tamen contineatur appellatione bonorum, sitque jus honorificum nullum commodum afferens patrono, fructusque ejus cum consistant in facultate præstanti ad beneficia ecclesiastica, pretio æstimabiles non sint, adeoque nec in creditum computari possunt, ut cum Merlin. Lauterb. Hæcque intelligenda non tantum de jure patronatus separati existente seu competente alicui, de quo constat; quòd vendi nequeat, sed & ut annexo possessionibus, v. g. castro. Tamen enim vendito castro transeat ad emptorem, tanquam accessorium sequens principale; non tamen oppignorato castro & ipsum oppignoratum est, ut constat ex *c. cum Bertoldus. de sent. & re judic.* de Lugo, *l. c.* quamvis Pirh. *h. t. n. 12. in fin.* dicat, quòd sicut per accidens vendi potest jus patronatus vendita re, cui adhæret, ita dici possit, re ista oppignorata per se, oppignorari simul per accidens jus patronatus. De cætero fructus aliquos deputatos juri patronatus, ultra jus præstanti posse oppignorari, (intellige per se,) ait de Lugo, *cit. n. 27.* Ea, quæ dicta de jure patronatus locum, & quidem à potiore habere videntur in jurisdictione spirituali. Tertio oppignorari nequeunt generaliter neque specialiter vasa & suppellex sacra, sive ea, quæ ad cultum Dei & ornatum templi spectant, nisi tantum ex iis causis & in iis casibus & cum iis benedictionibus in quibus & cum quibus res sacras & benedictas alienare & vendere licet, ut constat ex *c. nullus. h. t. de quibus causis & casibus* vide dicta à nobis supra & Pirh. *h. t. n. 11.* notando tamen cum eodem *n. 12.* discrimen quòd ad venditionem & oppignorationem rerum sacrarum benedictarum seu consecratarum, quòd ea vendi non possint laico nisi contractæ & constatæ juxta *L. sancimus. C. de SS. Eccles.* possint tamen oppignorari etiam integræ, adeoque manentes benedictæ & consecratæ. Pirh. *cit. n. 12.* cum Abb. *in c. 1. h. t. n. 3.* item notando cum Gl. *in c. 2. §. hoc jus. caus. 10. q. 2. v. constat.* quam sequitur Pirh. quòd istiusmodi res sacre non possint propriè & strictè oppignorari laico; eò quòd per pignoris propriè talis constitutionem acquiratur jus in re in talibus rebus sacris, *l. 3. C. que res pign. l. 1. §. eam rem. ff. eod. junctâ Gl. v. non potest;* adeoque res talis à laico solum detinetur absque jure in re, usque dum debitum solvatur. Item notandum aliud discrimen inter dictas res sacras & religiosas, & inter res alias Ecclesiæ; quòd hæc possint oppignorari imò & vendi citra necessitatem ob solam utilitatem; sacre non nisi ob necessitatem oppignorari. Abb. *in c. 1. h. t. n. 4.* Pirh. *cit. n. 12.* Quarto oppignorari nequeunt beneficia & pensiones ecclesiasticæ; quia eorum commercium non est ita cum communi. Wiestn. *h. t. n. 12.* dicens horum pro debito temporali oppignoracionem non minus esse simoniacam quam eorum venditionem. Quinto feudum seu res feudales citra consensum domini directi, sicut alienari, ita etiam oppignorari

nequit. De Lugo *cit. d. 31. f. 2. n. 26.* Struv. *ad ff. que res pignori. ib. 17. lit. 4.* Muller. *ibidem*, ubi etiam, quòd ipsa constitutio hypothecæ in feudo, seu concessio feudi in hypothecam sit invalida, & creditori jura, quæ aliàs ei ex pignore seu hypotheca legitime constituta oriri solent, nequaquam competant. Unde etiam Gail. *l. 2. obs. 154. n. 6.* moneat eos fideliter, qui cum vassallis contrahunt, ut circumspècti sint, ne decipiantur in hoc puncto, dum nimirum iis pignori obligantur bona feudalia. Nihilominus fructus & commoditates feudi oppignorari possunt. Muller. *loc. cit.* citatque ab eo. Wesenb. *ad ff. que res pignori. num. 2.* Gail. *l. 1. obs. 117. num. 2. & l. 2. de pace publ. obs. 17. n. 17. & 18.* Quin & ipsum feudum, quod quis pro se suisque hæredibus, & quibus ipse dederit, acquisivit; cum illud vendi aliòvè modo alienari possit citra ulteriorem consensum domini. Clarus *l. 4. sent. §. feudum. quest. 31. num. 8.* Hahn. *de pign. thes. 31.* Muller. *loc. cit.* De cætero dum feudum aliud consentiente domino datum in pignus, & vassallus nullis descendentibus relicto decessit, sicque feudum apertum domino, hic ita obstringitur creditori, ut teneatur vel illi debitum solvere, vel illi permittere, ut utatur jure suo; sive teneatur creditori satisfacere, non tantum de sorte principali, *c. 1. clientulus 2. F. 13.* sed etiam de eo, quod interest ob moram à vassallo debitore factam. Arg. *l. 54. ff. locat.* ita Fachin. *7. contract. 56. & 57.* Pistor. *l. 1. part. poster. quest. 48. à n. 14.* Hahn. *loc. cit.* quos citat & sequitur Muller. *loc. cit.* Idem quod de feudo dictum, de bonis fideicommissariis & primogenituræ & emphyteuticis dicit Reiffens. *h. t. n. 14.* citans Molin. *de f. & f. r. 2. d. 525. n. 6.* Sexto fundus dotalis, etiam muliere consentiente, oppignorari nequit. Struv. *loc. cit. lit. 0.* Muller. *ibid.* propter Legis Juliæ prohibitionem, *pr. Inst. quib. alien. licet.* & juxta *l. 1. C. de fund. dotal. L. unio. §. 15. C. de rei ux. act.* si tamen fundus datus inæstimatò, ut addit Muller. Septimo res litigiosæ in pignus dari nequeunt. Struv. *l. c. lit. 20.* & præcipue mobiles, ut *ibidem* juxta *l. 1. §. fin. ff. que res pign.* eò quòd, cum earum possessio in creditorem transferri soleat, is videri possit cum debitore in fraudem petitoris colludere, quod non ita facile contingere possit in immobilibus, utpote in quibus nudam securitatem creditor consequitur. Ita Muller. *loc. cit.* Octavo oppignorari vetantur instrumenta aratoria, quæque ad agriculturam spectant, ut servi & boves aratorii per *l. 7. C. que res pign. Auth. agricultores. C. eod.* Balduin. *de pign. c. 12.* Coler. *tr. eod. p. 2. c. 3. num. 188.* Muller. *cit. ib. 18. lit. 6.* Idque, ne agricultura impediatur vel omittatur, & consequenter id, quod Reipubl. vel maxime interest, tum ob annonæ caritatem, tum ob tributorum publicorum, ex agricultura potissimum defumendorum diminutionem aliàs timenda, ut dicitur citatis textibus, unde nec ab executoribus de possessionibus hujusmodi abstrahi, & pro tententiæ executione capi voluit Constantinus in *cit. l. 7.* Hahn. *de pign. thes. 31.* Cujac. *4. o. 20.* Muller. *loc. cit.* nisi fortè his obster alicubi consuetudo, ut putat Neguf. *p. 1. memb. 7. n. 49.* Idem dicendum de armis militum, quibus ut arma sua sint salva, Reipubl. interest & utile est. Bachov. *de pign. l. 2. c. 13. num. 2.* Struv. & Muller. *cit. ib. 18. lit. 2.* Unde & milites, qui arma sua alienant, puniuntur Jure civili, *l. 14. §. arma. ff. de re militar.* Nonò servitutes reales prædiales urbanas dari non posse pignori, constat ex *l. 11. §. fin.*

fin. ff. de pignor. sed neque prædiales rusticas dominus prædii dominantis in pignus dare potest. Muller. *cit. th. 18. lit. e.* ubi utriusque causam fuse assignat quamvis, ut Idem *ibid. lit. f.* dominus suo fundo servitutem jure pignoris creditori vicinum prædium habenti, donec pecunia debita ei soluta, imponere possit. V. gr. ut creditor per eum eat, agat, pascat, ligna cadat, &c. non quidem summo jure propter conditionem temporis adjunctam, subsistente hac pactione; sed potius ex æquitate Prætoris tuente eam ob contrahentium utilitatem, *l. 12. ff. de pignor.* quemadmodum ex æquitate, & ob dictam utilitatem contra strictam rationem juris pignus & plura alia sustinentur, ut Struv. *loc. cit. lit. e.* cum Bachov. *ad Wesenbec. ff. que res pignori. num. 1.* & *ad Treutl. vol. 1. d. 17. thes. 12. lit. b.* De rebus aliis, quæ ob favorem certarum personarum alienari prohibentur, & ideo oppignorari nequeunt, vide infra.

Quæst. 451. Specialis: an res aliena oppignorari possit?

I. Res prorsus aliena, seu in qua debitor nihil omnino juris habet, domino illius non consentiente absolute nomine proprio oppignorari nequit, estque talis oppignoratio penitus nulla, non oblitante, quod ea vendi possit, *l. 2. C. si res alien. pignori data sit. L. qui filius. C. que res pign. l. 20. ff. de pignorat. act.* de Lugo, *de f. & f. d. 31. f. 2. num. 29.* Pirh. *h. t. num. 15.* Struv. *ad ff. que res pign. lit. d. junctâ lit. i.* Muller. *ibidem*, cum communi. Estque ratio, quod per oppignoracionem agatur de jure reali transferendi in creditorem, obligeturque ei res ipsa, & constituendo ei jus in re, nempe in re oppignorata; quod nemo potest in re prorsus aliena sine consensu domini illius rei, ut Gl. *in cit. l. 2. v. potuisse.* In quo quia differt à venditione, utpote in qua obligatur solum persona venditoris ad præstandam evictionem, nempe restituendo emptori pretium acceptum, & quod ejus interest rem evictam non esse, transferaturque solum possessio quadam, quam asininam vocant, ut Muller. et si de cætero in eo conveniat cum venditione rei alienæ, quod sicut per hanc, ita etiam per illam oppignoracionem non præjudicetur domino, cum sicut is rem suam ab emptore, ita etiam illam oppignoratam à creditore vindicare possit, salva semper creditori manente actione contraria contra oppignorantem, quod rem alienam in pignus dederit; pro ut hæc tradunt Pirh. Muller. *LL. cit. Negulant. de pignor. m. 3. p. 2. num. 58.* Perez *ad Cod. si res pignori dat. n. 1.* Scheide win. *ad §. ult. Inst. quib. mod. re contrah. oblig.* & alii, quos citat Muller. hinc inquam, mirum non est, oppignorari non posse rem alienam, et si ea vendi possit.

2. Dixi primò: *in re prorsus aliena*: nam et si quò ad proprietatem res aliena sit, debitor tamen in ea habens aliquid juris. V. g. jus censûs, usufructûs, &c. quò ad hoc jus adhuc eam oppignorare potest.

3. Dixi secundo: *domino non consentiente*: hoc enim consentiente, nil vetat, rem ejus dari in pignus, *l. 20. ff. de pignorat. act.* Muller. *l. c. lit. u.* cum unicuique renunciare juri suo sit liberum. Instar consentientis autem est is, qui sciens rem suam oppignorari tacuit in fraudem creditoris ignorantis sibi constitui in pignus rem alienam, *l. 2. in fin. C. si res alien. pign. dat.* Muller. *loc. cit.* quia calliditati subveniendum non est, *l. 5. C. ad*

S. C. Vellejan. Brunnem. *ad cit. l. 2. num. 2.* Præberi autem potest dictus consensus duplici modo: primò ad initium constitutionis pignoris. Secundo ex post rathabendo oppignoracionem factam primitus sine consensu; quæ rathabitio retrahitur ad diem oppignoracionis factæ; non tamen in præjudicium tertii, cui intermedio illo tempore res eadem fuisset hypothecata, ita de Lugo, *loc. cit.* citans Molin. *d. 529.* Quemadmodum etiam ex post facto convalescit pignus ab initio nulliter constitutum in re aliena, non quidem directo & stricto jure, sed ex æquitate, dum ipse oppignorans postea fit dominus dicti pignoris, daturque ex tunc creditori actio pignoratitia utilis, *L. rem. C. de pignorat. act.* Struv. *cit. thes. 17. lit. v.* & *ibidem* Muller. Reiffent. *h. t. num. 39.* Secus tamen, seu non convalescit pignus, dum dominus rei oppignoratæ heret debitor oppignorantis; ut Struv. *loc. cit. lit. f.* citans *l. 41. de pign. act.*

4. Dixi tertio: *absolute*: potest siquidem res aliena oppignorari sub conditione: si mea facta fuerit, *l. 16. §. 7. ff. de pignor.* Muller. *loc. cit. lit. a.*, in quo tamen casu jus pignoris revera non nascitur, nisi tempore, quo impletur conditio, & res incipit esse mea, cum conditio actum suspendat, *§. 1. Inst. de V. O. l. 213. de V. S.* Muller. *loc. cit.* citans Menoeh. *de arbu. l. 2. c. 498. à num. 4.* quamvis, ut idem, dum postmodum jus illud natum est, jam ab initio perfectum fuisse videatur, cum conditio retrahatur ad tempus actûs gesti, juxta *§. 1. Inst. de milit. testam. & ibi*, Scheide win. *n. 21.* uti hæc contingunt, quoties oppignorantur bona præsentia & futura, *l. 15. §. fin. ff. h. t.* Muller. *loc. cit.* cum Stryck. *de cautel. contract. f. 2. c. 4. §. 15.* cum tunc dicta conditio quò ad futura inesse videatur. Idem cum Donell. *de pignor. n. 7.* Non tamen posse sub conditione dicta obligari pignori hæreditatem speratam propter turpitudinem, quæ inesse videtur, nempe votum captandæ mortis, *l. ult. C. de pactis. v. neque hypothecas.* Muller. *loc. cit.* cum Brunnem. *ad l. 16. §. 7. de pignor.* Modò tamen de certâ personæ hæreditate fuerit actum; cum in genere de incerti hæreditate liceat pacisci, *l. 3. §. 2. pro socio.* Brunnem. *ad cit. l. ult. C. de pact. à n. 7.* Carpz. *p. 2. c. 35. def. 17. n. 11.* Muller. *loc. cit.* ubi etiam, quòd valeat talis oppignoratio, si fiat cum consensu illius, de cujus hæreditate agitur.

5. Dixi quartò: *nomine proprio*: nam res alienas à certis personis dari posse in hypothecam nomine alieno, nempe illorum, ad quos spectant, extra dubium est; de quo paulo post, ubi agemus de iis, qui pignus constituere possunt.

Quæst. 452. Quenam res veniant vel non veniant in hypotheca generali?

I. Res primò: In hypotheca generali simpliciter tali veniunt omnia debitoris bona, quæ in commercio sunt, & aliàs oppignorari non prohibentur, atque ita etiam jura & actiones illius; quia hæc omnia in pignus dari possunt juxta dicta *qu. ante hanc 3.* utpote quæ nomine meorum & tuorum veniunt, *L. si legatus. §. 1. ff. ad S. C. Trebell.* & æquè in bonis nostris numerantur, quam alia corporalia, *l. 40. ff. de V. S.* & ita habet communis contra Jafonem. Excepto tamen jure patronatus juxta dicta *quæst. ante hanc 2.* item aliis juribus spiritualibus, utpote quæ extra commercium sunt. Secundo veniunt omnia mobilia & immobilia; & ita etiam nomina debitoris, seu quæ ei debentur ab aliò; quia & ea oppignorari possunt

secun-